

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un um. . 14 «
Pe o lună . 2.40 «

Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRATIA:
Strada Deák Ferenc Nr. 20.
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Multămite publice și Loc
deschis costă fiecare șir
20 fileri.
Manuscripte nu să inapo-
iază.

Arlăm din „Românul” că dl Dr. Alexandru Vaida a reeditat într’o broșură calomniile făurite în oficina din Arad a d-lui Vasile Goldiș contra „Tribunei” și a oamenilor grupați în jurul „Tribunei”. E chestie de gust dacă dl Vaida se dimite să-și murdărească condeiul cu no-roiul acelor calomnii.

Dl Vaida — cum spune „Românul” — a pus teza că ori se supune „Tribuna” disciplinei de partid, ori trebuie să piară.

Și până vom primi broșura calomnioasă, fimem să declarăm din nou că „Tribuna” a fost întotdeauna stîlpul pe care s’a răzimat partidul național-român — stînd neclintit pe baza programului național din 1881.

In această luptă „Tribuna” a adus atâtea jertfe de bani, de muncă și suferinți în închisorile ungurești, câte nu s’au mai adus de când există ziăristica română.

Intre „Tribuna” și partidul nostru național-român nu este deci deosebire de principii, căci „Tribuna” trăiește în partidul național-român și partidul național-român trăiește în „Tribuna”.

„Tribuna” a dat dovadă de disciplină de partid și atunci când a oferit — și ofere și acum — comitetului național 2 locuri în direcțiunea sa, pentru 2 membri din sinul comitetului național, prin cari să se mijlocească legătura între „Tribuna” și comitetul național. Mai este nevoie de o dovadă mai neîndoioasă a disciplinei de partid și a solidarității cu politica condusă de comitetul național?

Nu există, deci, divergențe de principii între „Tribuna” și partidul național-român”, ci există numai o prăpastie adâncă între „Tribuna” și politica d-lui Goldiș, care luptă pentru dictatura în partid — în interesul politice de împăcare cu Ungurii cu orice preț, chiar cu jertfirea intereselor noastre naționale. De aceea trebuie să piară «Tribuna»!

Ceice azi au încredere în caracterul politic al acelu Goldiș în care numai cu trei ani înainte nu aveau, — n’au decât să-l urmeze.

„TRIBUNA”.

Unitatea Monarhiei noastre amenințată.

Când sfinxul de astăzi al Ungariei, contele Khuen, se întorcea dela Viena, ca biruitor categoric în revedicările militare, lumea ungurească era, cu drept cuvânt, cuprinsă de un delir de bucurie. Căci niciodată un ministru-președinte ungar n’a reușit, cu atâta finețe diplomatică și aproape fără nici un sacrificiu din partea sa, să smulgă Austriei o concesie, atât de însemnată pentru interesele speciale de rasă ale Maghiarilor.

Au trecut însă câteva săptămâni. Lumea s’a mai desmetecit. In urma discuțiilor în presă s’a simțit o vădită nemulțumire în privința acordului pe chestiunea limbei în armată. Mișcări generale, ce e drept, nu s’au produs și chiar și noi Români, după vechile noastre deprinderi, nu ne-am făcut datoria în destulă măsură, pentru a aduce la cunoștința factorilor competenți credințele și nemulțumirile noastre asupra proiectatei reforme militare, destinată a servi din nou ideea hegemoniei maghiare. Am observat însă, că, în schimb, presa străină continuă a trata, cu oarecare compătimire, slăbiciunea Austriei, identică cu o capitulare față de Ungaria. Și am simțit, că, în urma acestor stimulente indirecte, în Austria este pe cale a se forma un curent ostil pentru biruința guvernului maghiar.

Cel mai interesant punct de vedere, dintre câte am putut vedea, pronunțându-se în presa austriacă, este desigur cel reprezentat prin valoroasa revistă „Ostereichische Rundschau”, în coloanele căreia am găsit întotdeauna analize serioase a situațiilor grele, prin cari monarhia habsburgică trece de un timp încoace. Pentru orientarea noastră și pentru perspectivele noastre în viitor, nu va strica să cunoaștem legitimizele reserve și observațiuni ale acestei reviste despre problema cea mai actuală.

Față de formula convențională a presei oficiale, că în transacția, încheiată între Biennert și Khuen, n’ar fi existat nici biruitor, nici biruit, „Oesterreiche Rundschau” declară direct contrarul, afirmând că, *ceea ce a fost biruit de data asta cu desăvârșire este însăși ideea de unitate a Monarhiei, care a fost astfel înlăturată.*

„Cucerită a fost — scrie, în resumat, organul dlui Chlumecky — numai ideea de unitate a Monarhiei, cu toate că întreaga existență a ei se răzică numai pe această idee. Khuen a smuls din haina ideii monarhice un

petec și l-a adus în triumf în patria sa particularistă, ca un fel de drept teritorial. Iar ceea-ce este teritorial și nu mai este comun, în înțelesul legilor fundamentale, nu tinde de altceva, decât la *distrugerea comunității monarhiei noastre.*

E cert, așa dar, că în cazul acesta o idee particularistă a triumfat asupra unei reale dintre Austria și Ungaria și s’a adus astfel un prejudiciu articolului XII din 1867, pe care toată existența Monarhiei noastre se întemeiază. Acest articol cuprinde drepturile imprescriptibile și indivizibile privitoare la apărarea comună și solidară, precum și la reprezentarea comună diplomatică și comercială. Această lege fundamentală și inatacabilă a statului, știrbită prin avantajile teritoriale ale Ungariei, își pierde acum din valoare și totul va fi de aci înainte o chestiune de putere, o chestiune de compromisuri favorabile, sau nefavorabile. Se naște ast-fel o nouă situație, a cărei consecvențe e greu să le calculăm.

„Indata ce proiectele militare vor deveni lege, orice bărbat de stat va trebui să se convingă, că unitatea armatei, recunoscută la 1867, este acum amenințată și că faimoasa concepție a transacțiunii lui Deák nu mai este respectată. Că dorește cineva, ca situația aceasta să fie admisă, este explicabil. Dar pentru noi e clar, că amenințarea, sau chiar distrugerea celei mai puternice instituțiuni în stat, cum este armata comună, nu poate avea altă urmare decât *iarăș decăderea Monarhiei și neapărat și decăderea Austriei și a Ungariei în parte.* De aceea a venit ora a douăsprezecea, de a interveni numai decât, pentru-ca spiritul legii din 1867 să fie salvat”.

In felul acesta numita revistă continuă să ne semnaleze caracterul destructiv al acțiunilor guvernelor ungurești împotriva ideii de unitate. Și ni-se mai vorbește aici de predilecția și șiretenia guvernului maghiar de a profita de obicei de situația încurcată a coroanei, pentru a face presiune în privința unității de acțiune și pentru satisfacerea intereselor clicei oligarhice din Ungaria, așa că, înaintând progresiv, preponderanța și hegemonia rasei maghiare pot să-și dobândească asigurări tot mai multe.

La sfârșitul articolului din „Oesterreiche Rundschau”, se insistă apoi asupra unicului mijloc de a putea lua din mâinile oligarhiei maghiare această posibilitate, de a abuza de legile fundamentale ale monarhiei. In acest scop să recomandă o atenție mai mare de jos și pregătirea

cerea țării locul claselor de politicieni de astăzi. Trebuie introdus numaidecât votul universal, de care întreaga oligarhie se teme atât de mult. Iar grație acestei reforme va fi cu puțință o cooperare a mulțimei împotriva prerogativelor. Cu elemente particulariste, ca partidul guvernamental maghiar de astăzi, nu poți să te împaci asupra politicii unitare, care își are rădăcina în ideea monarhică, sprijinită de păturile largi ale populației...

Iată aici un punct de orientare, care, fără îndoială, trebuie să ne convină și nouă, Românilor, și să ne serviască neapărat ca ideie de sprijin în continuarea luptei în contra muncii distructive a gentrilor maghiari. Se știe că în programul nostru național, precum și în toată atitudinea noastră politică, noi am manifestat de-apururi o constantă prețuire a unității monarhiei și un deplin respect față de legea fundamentală dela 1867. Am avut convingerea, că sub scutul unei monarhii unitare, noi, naționalitățile, sântem pururea la un adăpost mai sigur și că orice creștere a influenței maghiare, în conducerea afacerilor comune, este în detrimentul nostru. Este deci la rîndul nostru acum, ca să ne dăm seama, dar răspântia la care guvernul maghiar a împins ideea de unitate și să dăm să se înțeleagă, pe toate căile posibile, că nu putem aproba această politică de particularizare a intereselor, ci vom rămânea credincioși singurei direcții corecte: ideii unității monarhiei austro-ungare.

Intrevederea Regelui Carol cu Regele Bulgariei. Din București se anunță: Sfârșind excursia pe Dunăre, Regele Carol s'a oprit la Constanța, unde va rămânea până în seara zilei de 8/21 Mai când se va înapoia în Capitală spre a lua parte la parada militară dela 10 Mai. E

posibil ca M. S. Regina să sosească împreună cu M. S. Regele.

La Sinaia Suveranii nu se vor stabili decât după 1 Iunie, deoarece se fac unele reparațiuni Castelului Peleş.

Intre 10 Mai—1 Iunie, Majestățile Lor vor face o călătorie pe Marea Neagră, până la Varna. E vorba ca Suveranii să profite de această călătorie spre a face o vizită Suveranilor Bulgariei la Euxinograd, localitate situată la doi kilometri de Varna și reședință de vară a Regelui Ferdinand. Cu modul acesta Suveranul nostru va înapoia vizitele pe care Suveranul vecin I le-a făcut în câteva rînduri la București.

Reprezentantul bisericii evanghelice în Camera Magnaților. Consiliul de verificare a Camerei magnaților a ales în ședința de ieri, ca reprezentant al bisericii evanghelice în Camera magnaților, pe inspectorul-primar Alexandru Véssey.

Jászy Oszkár candidat de deputat. Din Ciaba se anunță că partidul țărănist din Ciaba a hotărît să ceară sfatul deputaților democrați Vázsonyi și Dr. Pető, pe cine să-l candideze la Ciaba în locul lui Achim.

Candidatura, probabil, se va oferi sociologului Dr. Jászy Oszkar.

Khuen și reforma camerei lorzilor. Prim, ministrul Héderváry, întrebât de un redactor al ziarului «Daily Telegraph» din Londra a făcut niște declarații caracteristice în ceea ce privește reforma camerei lorzilor. Héderváry recunoaște că astăzi nu se mai poate ca cineva numai prin moștenire să aibă drept legislativ, dar cu toate acestea, zice prim-ministrul nostru, principiul moștenirii nu poate fi exclus. Clasele sociale (nobilitii) cari au adus servicii neamului trebuie răsplătite și respectate. Să se găsească o formație, socotește Héderváry, în urma căreia dreptul moștenirii să rămână restrâns numai la alegerea de senatori, între nobili.

Procesul de calomnie Cuza-Socor.

Iași, 17 Mai n.

Acum câte-va luni cititorii din țară au fost surprinși de apariția unei broșuri, prin care autorul ei, avocatul Em. Socor afirma că valorosul studiu al dlui A. C. Cuza „Despre Poporație” ar fi un plagiat. Firește, în consecință dl A. C. Cuza n'a fost cruciat de cele mai triviale epitetes. Presa ovreiască din țară și din streinătate a luat cu satisfacție notă de apariția broșurei calomniatoare, ba unele ziare ovreiești din străinătate au mers cu îndrăzneala caracteristică rasei semitice până acolo, încât l-au numit pe dl A. C. Cuza rege al plagiatorilor.

Un spectacol dureros ne-a fost dat se vedem cu această ocazie. Ziarele din țară au tolerat atacurile destrăbălătoare ale tuturor luptătorilor idealului tău mudic. Nimeni nu s'a ridicat să spună că calomnia pusă la cale de ovreii mei care vede în dl Cuza pe cel mai mare dușman al aspirațiilor ei. Ba ce e mai mult, ori unde ar fi apărut un articol în contra dlui Cuza, anumite ziare l-au reprodus cu satisfacție. Nu s'a ridicat nimenea să înfierzeze pe calomniatorul care, și el un streit de limba și legea noastră, nu este decât un instrument, un interpus al acelei organizațiuni semite, despre care dl Cuza a scris de atâtea ori, desvârluindu-i scopurile ascunse, pe cari le urmărește.

D. A. C. Cuza, într'o serie de strălucite articole a dovedit lumii neadevăratul cuprins în broșura tendențioasă iar pentru scopul urmărit, acela de a-l ponegri, a dat în judecată pe autorul broșurei. Procesul a început să

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA“

Tainele unei lumi infernale.

— Foiță originală a „Tribunii” —

De Adrian Corbul.

Mi-a căzut în mână o carte, a cărei lectură m'a înfiorat de o groază neînclupuită și care a răsturnat cu desăvârșire ordinea ideilor ce mi le-am putut face până acum despre păământul pe care trăim. Voesc să vorbesc de *Souvenirs Entomologiques*, scrise de ilustrul naturalist octogenar francez, d. I—H. Fabre, acelaș pe care Darvini, îl numise acum câteva decenii de ani, „cel mai extraordinar observator pe care l'a purtat lumea”. D. J—H Fabre trăiește în Provensa, într'o liniște glorioasă, în vreme ce operele lui răscolesc cu o putere elementară mințile acelor ce le citesc.

Cât aș da să posed peana limpede, savantă și fermecătoare a unui Maeterlinck, spre a vă putea povesti călătoria amănunțită, feroce, și

înfiorătoare, grotescă, pe care opera lui J—H. Fabre ne silește s'o facem în lumea necunoscută a insectelor de tot soiul. Savantul și-a consemnat rezultatele de cincizeci de ani de studii, de observațiuni, de experiențe asupra insectelor cari ni sunt mai familiare. Dar citind cărțile lui ne dăm seama că micile vieți vagi și anonime, care ne înconjoară de pretutindeni, ni sunt tot atât de streine ca existența locuitorilor din alte planete; că lumea lor e o lume monstruoasă, nebună, infernală și atroce; că ea e cea mai extraordinară tragedie feerică, pe care mintea omenească o poate admite.

După câteva zeci de pagini, din opera marelui naturalist, am avut impresia că mi-se urnește creierul din loc: cu toate astea am urmat să citesc cu sete, fără întrerupere, scuturat de fiori. Cum să vă schițez, măcar în mod dezordonat, sumedenia de impresii pe cari nu le-au năucit în spirit rîndurile limpezi și savante ale lui J—H. Fabre? Cum să vă dau o idee chiar necompletă, de actorii și de figuranții desgustători sau magnifici, sinistrii sau grotești, geniali sau stupizi, eroici sau în-

grozitori, ai acestei lumi misterioase? Iată că mă întreb înzădar.

Mă voi sili să vă vorbesc de câteva din insectele pe cari le vedem în fiecare zi, dar pe cari le privim fără atenție, a căror formă nu ni se întipărește în minte, a căror viață nu o cunoaștem de fel. Și fiindcă gândacii sânt așa de familiari privirilor noastre distrate, să vă vorbesc de o speță prea cunoscută de gândaci, de aceia cari se tirăsc van pe șoselele prăfuite și pe cari îi vedem mlales în jurul grămezilor de băligar, din cari se hrănesc.

Dar cum se hrănesc, Dumnezeuule mare! Ei se înșoțesc de obicei câte doi și cu ajutorul antenelor dospesc baliga într'o cantitate enormă față de trupul lor, dându-i o formă rotundă, pe cari o rostogolesc ca pe o bilă, până la locul pe care-l aleg pentru a-și săpa o locuință. După un drum plin de peripeții comice sau grotești, ei ajung la destinație. În vreme ce unul din ei începe să sapă groapa, celălalt păzește delicioasa sferă. După sfârșit, locuința e gata; ei își rostogolesc rindele întrânsa, intră și ei și, unul în fața

„Asociațiunea industriașilor de mobile” din Brașov

recomandă în atenția on. public, depozitul său bogat în

mobile

pentru camere de dormit, sufragerie, camere-garcon și sa-loane. Ia în întreprindere efectuarea aranjamentului complet al locuințelor și bucătăriilor; al edificiilor publice (școli, palate publice) împreună cu tapetirăria lor.

Prețurile moderate, pe lângă condiții favorabile. — Se poate privi fără a deobliga la cumpărare! — Cataloage gratuite!

A „Brașov” — „készítő Iparosok Arucsarnok Szövetkezete”, Strada Vămii nr. 36

le judece eri în fața curții cu jurați în Iași.

„Evenimentul” din Iași, vorbind despre acest proces caracterizează campania pornită împotriva dlui Cuza în următoarele cuvinte:

„Impulsivitatea și lupta fără cruțare care o duce pe tărîmul național, a tras asupra sa ura neîmpăcată a internaționalismului evreesc care a porțit contra dlui A. C. Cuza o acerbă luptă de exterminare, necruțând nici o cale, ori cât de josnică ar fi fost. Și procesul care se află încă și acum în desbaterea Curții cu juri, nu e decât o consecință a acestei lupte de exterminare, din care, ori cum ar suna verdictul, dl Cuza nu poate eși de câștigător”.

Procesul a început la 2/15 Maiu n. înaintea curții cu juri din Iași, fără a se fi terminat însă. După trei zile de desbatere, în ședința de azi, unul dintre jurați, dl Eraclide, a cerut ca părțile în proces să răspundă la următoarele întrebări:

1. În tehnica unei lucrări, când se reproduc istoricește teoriile altor lucrări, din moment ce autorul e citat de mai multe ori în lucrare, este de neapărată trebuință să se citeze autorul, rezumat la fiecare linie reprodușă?

2. Textele referitoare la legea poporației. Direcția nouă și încheerile practice din Poporație, arătate de dl Socor ca plagiate, fie ca concepție, fie ca formă chiar, nu sînt adevăruri utilizate de știință și deci patrimoniul comun al tuturor, și cari pot fi utilizate fără mai fi trebuință a se mai arăta autorii cari s-au mai întrebuițat?

3. Sistemul de gândire și metoda întrebuițată de dl Cuza în „Poporație” mai e utilizată și de alt autor?

Dl prim jurat Cărlănescu declară că unii din jurați nu pot avea încredere în răspunsurile părților din proces, și cum unii din jurați nu au pregătirea necesară în astfel de chestiuni, cere

numirea unei comisiuni de expertize, ca să-și dea răspunsul la cele 3 întrebări.

După o deliberare de o jumătate de oră, Curtea admite cererea și numește ca expert pe d. prof. A. D. Xenopol, hotărînd ca d. Xenopol să fie chemat înaintea Curții pentru ziua de 12/25 Mai a. c., ca să depue jurămîntul.

D. Xenopol se va pronunța asupra celor trei puncte, iar procesul se amână spre a fi judecat în sesiunea viitoare a Curții cu juri.

C.

Scrisori din București.

Cetitorii de mîne. — Opere pentru copii. — Papagali și chibiți. — Asasinii.

București, 5 Mai.

De câțiva ani, producția literară la noi s-a deschis într'un mod uimitor. S'au scris atâtea volume bune și rele. Gloria, dorul de a-și face un nume nemuritor, ispitesc pe atîția. S'au întemeiat școale literare, s'au pornit curente atîta de deosebite prin felul lor de a concepe și a înțelege arta. În năzuința lor de a-și vedea triumfând păreri, diferiții șefi ai acestor școale s'au luat la ciartă și-au spus vorbe grele. Ne-a fost dat să vedem cu această ocazie cum au putut degenera discuțiile, cum, în dorința de a lovi pe adversar, nu au fost cruțați nici părinții morți de mult ai acestuia.

Mulți, în dorul lor de originalitate, au crezut că drumul cel mai potrivit este acela de a disconsidera cu totul năzuințele neamului din care fac parte. Câte atacuri nu s'au dat principiului naționalității în artă! Cu toate că răsfoind istoria literaturii diferitelor popoare, ușor ne vom putea convinge că până nu s'a utilizat fondul național, nici una din aceste literaturi nu a putut să se impună. Certele dintre diferitele școale, deși pe un ton mai puțin vehement — lipsesc revistele militante — durează și acuma. Ceeace se spunea altădată în revistă, discută azi la cafenea.

Și, în timp ce sub ochii noștri se petrec cele mai curioase scene, în colțisorul lui, retras de parte de harța asta de toate zilele, maestrul Chiriak prepară un nou volum de cântece pentru copii. La ceeace mulți dintre literații noștri, în rivalitatea dintre ei, nu s'au gândit, lucrează

acum cu stăruința omului convins de binele ce-l va revărsa opera sa, maestrul Chiriak.

S'a vorbit la noi despre arta pentru artă, despre arta cu tendințe. Mulți au apoteozat decadentismul, s'au cântat imnuri de mîrire diferitelor școale din străinătate. Noutatea acestora i-a atras, ia fermecat pe mulți dintre începători. Dar câți s'au gândit la cei mici și buni, la cei curați la inimă și cu suflete nevinovate? Câți s'au gândit la gloria zilei de azi, cea mai mare parte dintre scriitori a uitat de cititorii de mîne. Au uitat de datoria ce o au de a deștepta în sufletele lor dragostea pentru frumos, gustul de citit, dându-le bucăți literare potrivite cu gradul lor de pricepere. Se pot face și în această discuție lucruri nepieritoare. Un De Amicis va trăi de sigur în istoria literaturii universale mai mult decât atîți scriitori odată foarte populari. Puiul lui Brătescu-Voinești se va citi cu aceeași plăcere ca și Pană Trăsnea Sfîntul al aceluiaș scriitor.

Iată de ce vestea că maestrul Chiriak lucrează la o nouă operă pentru copii este primită cu simpatie de toți aceea, cari se interesează de creșterea tinerei generații. Poate opera lui va fi semnalul care va face pe scriitorii noștri de azi să se intereseze mai mult de cititorii de mîne.

Prin cafenele, pe la cluburi, unde mulți intră cu capul greu de fumuri și se întorc cu buzunarele tușă, se pot vedea împrejurul meselor verzi tipuri ofelitate cari stau ciasuri întregi la spatele jucătorilor, urmărind cu atențiune schimbul cărților, tresărind mai emoționați decât pontatorul. Ei nu joacă nici odată, deși pricep de minune toate combinațiunile, toate jocurile, și când pontatorul greșește, îi vezi sărind în sus de ciudă.

Dela masa verde, speța aceasta de oameni s'a estins și în alte domenii. Avem chibiți politici, cari își urmează pe stăpânii lor cu aerul de umilință cracteristic sufletului de sclav fără demnitate. Pe toate terenele de manifestare sufletească întâlnești astăzi mutra ireparabilului chibiț. El se revoltă când patronul dă greș. El este primul care caută să spele gazele acestuia. El e totum factum.

La întrunirile publice, chibițul stă la spatele patronului, îi șterge praful de pe redingotă, se întoarce spre asistentul de alături și cu glas tare așa ca să l audă toți cel dimprejur, laudă tăietura frazei oratorului. Avem și chibiți literari, unii mai mărunți alții mai învechiți în această meserie, ca pe vremurile lui Hans Sachs, cu li-vretul de magistru.

Îi vezi adunându-se în grup. În curînd vine el, pontatorul, luptătorul de azi, triumfătorul de

știa, se așează dinaintea bulgărului de bălizar. De acum începe cel mai lung, cel mai monstruos din festinuri. Timp de două luni și mai bine, gândacii se îndoapă fără încetare, și și noapte, fără să se oprească o clipă, în vreme ce la spatele lor se formează și curge neîncetat o fășie subțire de excremente, curge și nu se oprește decât odată cu sfârșitul sfetei. Și fășia această se desfășoară cu regularitatea unui ceasornic, pe o distanță de trei milimetri pe minut, ceeace permite naturalistului să socotească exact cât timp a durat odiosul festin.

De care eroi se pomenesc acum? De un el de viermi de pămînt, numiți Procesoarii, și cari trăesc prin grădini în grupuri de cinci sau șase, și merg unul după altul, fiecare din ei urmînd pe cel dinaintea sa. A. Fabre i-a așezat odată pe marginea unui vas de piatră; urmîndu-l pe cel dintîi, ei au făcut înconjurul vasului odată, de zece ori, de o sută de ori, timp de o săptămîna încheiată, fără să se abate de cale, fără să-și înceteze mersul, și la urmă au murit cu toții de foame și de oboseală.

Există o insectă numită Leucospis, un parasit al albinei. Părinții lor clocesc câte șapte ouă dintr'o dată în aceeaș celulă îngustă. Larvele se desfac, devin insecte, cresc, se măresc. Celula devine prea strîmtă pentru ei. Ce face atunci cel mai în vîrstă dintre frați?... Se duce în pădure, se înarmează cu un vîrf de spin, își pune o zale de scoartă de pom care-l face invulnerabil, se întoarce în celulă, unde, în timpul somnului își omoară frații,

și aruncă afară, după care faptă se dezbară de armele cu cari s'a servit să-i mareasceze.

D. Fabre ne face să admirăm infalibila știința anatomică a unei insecte numite Tachyt, care cunoaște exact și fără să se înșele vre-odată, ganglionul pradei sau al dușmanului, în care trebuie să-și înfigă acul ca să-l omoare sau numai să-l paralizeze. Ce să credem de arta Eumenei, care-și transformă fortăreața într'un muzeu admirabil, împodobit cu cvart transparent, cu sîdef, cu granit?

Dar monștrii cari trăesc pe pămînt sau în iarbă și cari sînt așa de îngrozitori încât mintea noastră nu mi-ar putea concepe? Așa numita Empuză, bunăoară, cu ochii eșiți din orbite, cu genunchii înarmați cu satire, cu o halebardă în frunte, și cu o pălărie triunghiulară pe cap? Această insectă ar fi cea mai oribilă fantomă care trăește pe pămînt, dacă n'ar fi întrecută în hidozitate de Manta Religioasă ca să-și omoare prada, ia o atitudine înfloritoare, o „poză spectrală” cum o numesc entomologii, și care imobilizează prada pe care o pîndește.

Nu mai vorbesc de geniul architectural al unor anumite insecte, căci toată flumea cunoaște stupul albinelor, toată lumea admiră înalta artă cu care e clădit: D. Fabre ne înformează însă, că există o muscă pe care dînsul o numește Mэгachille Tailleu, o biată musculiță, a cărei artă architecturală e înfuiit superioară albinelor. Această muscă își croește din frunze de pom blocuri de diferite mărimi, cu o exactitate geometrică, și cu cari își clă-

dește apoi o locuință pe lângă care, ne asigură dl Fabre, Parthenonul nu e decât o jucărie de copil!

Dar să vorbesc de tainele casnice ale insectelor, de groaznicele și atrocele lor apucături conjugale. Se pare că la aceste mici ființe femeia reprezintă inteligența și puterea, odată cu cruzimea și tirania. Aproape toate căsătoriile se sfîrșesc cu moartea violentă și imediată a soțului. Foarte adesea ori, logodnica devorează un număr bunicel de pretendenți. Tipul acestei însoțiri bizare ne-ar putea fi furnizat de veninosul scorpion, care are, după cum se știe, un clește ca racii și a cărei coadă lungă și inelată se termină cu un ac care conține cel mai puternic venin. Scorpionul și scorpia își încep însoțirea printr'o promenadă sentimentală, mîna în mîna (!); apoi rămân pe loc și cu labele încleștate, ei se privesc în ochi cu fericire.

Așa trece o zi, așa trece două într'un extaz nemîșcat, în vreme ce se privesc mereu în ochi, față în față și încremeniți de admirațiune. Apoi, frunțile lor se apropie, se ating, gurele lor — dacă guri se pot numi monstruoasele orificii cari se deschid în mijlocul capului — gurele lor se alipesc într'o lungă sărutare. Deodată, coada scorpiei se înalță, acul ei îl împunge pe soț în mod mortal, după care teribila soție îl devorează cu fericire!

Dar Manta Religioasă, monstrul spectral de care vorbirăm mai sus, oribila Manta, merge mai departe: ea își mîncă soții (căci, nesătulă, ea consumă câte șapte pe rînd) în

mâne. Iși citește ultima creație literară, își flueră ultima compoziție muzicală, își schițează ultima teorie economică socială. Chibițul își face ochii mici, zimbește și cere un pahar cu apă. Artistul, sau ideologul nu știe de cele uai multe ori să ctească nimica în privirea șireată a celui ce-i ține loc de umbră. Se încinge discuția. Se trec în revistă personalitățile pe care le avem, se discută curentele cari s'au ivit în timpul din urmă în viața noastră publică. Se împletesc laurii, se sfărimă pedestalurile. Se critică acțiuni. A zis măestrul că cutare faptă n'o aprobă? Vai de cei angajați! Chibițul duce vorba mai departe, stăruie pe toate cărările să producă un curent de favorabil acelei acțiuni. Se întâmplă uneori însă că dă peste câte un om, care are pretenția de a fi om, care-l învâluie într'o privire de dispreț, care cunoscându-l sufletul se joacă cu el ca și cu șoarecele. Atunci e rău. Atunci chibițul se vaeță. O ce lacrimi ferbinți.

Au venit căldurile. Toate vietățile încep să se plângă de «arșița împrejurărilor fatale» care uneori au darul de a ridica la nemurire atâți morți vii. Toate vietățile, setoase de lumină se bucură de aceste zile de Mai. De ce adevărat asasinii nu s'ar bucura și ei?

Nu este vorba de ucigașii obișnuiți, cari omoară pentru a jefui, sau omoară pentru a-și salva propria lor viață. Aceștia în cele mai multe cazuri își inspiră un adânc sentiment de milă. Sunt însă alți asasinii, în contra cărora nu există lege, nici mijloc de apărare. Sunt colportorii de intrigi, de mici infamii, cari te întâmpină la orice colț de stradă, în localul bibliotecii, la masă, în grădinile publice. Ei caută să samene în sufletul tău sămânța îndoalei și dacă n'ai țaria de a cumpani vorbele lor, ușor poți aluneca pe panta pe care au alunecat și alții. Ponegritori de meserie, în această ocupație a lor mulți au ajuns adevărați maestri.

Sunt asasinii pentru cari nu există altă lege decât disprețul, sunt cobile rele de cari trebuie să se ferească cel ce merge pe calea dreaptă. În ultimul timp câte victime nu au făcut aceștia! Pe câți oameni de bine nu i-au indus în eroare, cu câtă săruință n'au căutat să surpe bunul nume al unor persoane respectate, al unor instituțiuni menite să împrăștie lumina! Deocamdată îi cunosc puțini. Nu va trece însă multă vreme și lumea întregă se va feri de ei ca de lepră.

Correspondent.

vreme ce aceștia o strâng cu patimă la peptul lor. Infiorătoarele ei mângăieri, devorează pe nenorocitul ales al inimei sau al stomacului ei. Ea începe să macine capul, apoi vine rîndul trupului, până la picioarele dindărăt pe cari le lasă. Apoi, respinge dela sine resturile nefericitului, în vreme ce un nou amoretz, care a așteptat în liniște sfârșitul oribilului feotin, înaintează cu eroism, ca să aibă aceeași soartă...

Și în vremea ce ceteam palpitantele revelațiuni ale dlui Fabre, m'am gândit fără de voe, că cei cari susțin că omul e cea mai complectă ființă de pe pământ, au dreptate. Toate apucăturile fapturilor existente, apucături bune sau rele, el le întrunește. Omul e crud ca tigru, sărguitor ca furnica, genial ca albina, credincios ca cănele, curagios ca leul... Ne infiorăm de desgust când cetim oribilele feotiniuri ale gândacilor: dar câți oameni nuși fac din viață o singură țintă: mâncarea?... Ne scuturăm de groază cetind despre cruzimea Mantei Religioase, careși devorează soții. Dar Margareta de Bourgoigne, nu primea ea câte cinci-șase amanți pe noapte în patul ei princiar, după care îi precipita în Sena, după Tour de Nesle?...

Dar nu există o speță de canibali careși devorează fiii, soțiile, părinții?... Ne uimește, ferocitatea insectei careși masacrează frații și surorile ca să-i rămâie celula numai ei: să nu uităm cât de numeroși sunt oamenii careșiucid mișelește frații, rudele, etc. spre a-i moșteni.

Declarațiile contelui Zichy.

— Ședința Camerii. —

Discuția la bugetul ministerului de instrucție a fost inaugurată azi în cameră de însuși depozitarul portofoliului contele Zichy. Ceeace prevăzusem de mult și ceeace am experiat zilnic dela venirea cabinetului Khuen încoace, a primit azi, chiar prin autoritatea și greutatea declarațiilor făcute de ministru, o deplină confirmare.

Căci contele Zichy a făcut azi o lămurită confesie despre principiile sale politice și principiile aceste emanează din aceeași mentalitate șovină și intolerantă care a fost și patrimoniul faimosului său înaintaș, patrimoniul contelui Apponyi. Actualul ministru al instrucției deci nu va aduce, precum n'a adus nici până acum, nici o ameliorare, nici o îmblânzire în nefastul sistem anticultural care strivește în fașe cultura națiunilor nemaghiare. Ba după toate semnele, putem să fim pregătiți pentru noi violențări a drepturilor noastre, pentru o înăsprire și adâncire a spiritului de intoleranță ce bântuie bieteile noastre așezăminte culturale din mila ministrului de instrucție.

Contele Zichy s'a dovedit azi nu numai un urmaș credincios al contelui Apponyi, ci chiar gelos de „succesele acestui suflet împătimit de orgoliul de rasă, căci s'a năzuit să-și însușească până și stereotipele lui „patriotice“.

E bine că dl conte ni-s'a desvilit singur, pentru că preferim siguranța unei depline orientări și putem să ne scăpăm de-acum de nesiguranța atmosferei de zadarnice așteptări în care ni-l înfățișau pe ministru din anume părți.

Dăm la vale declarațiile ministrului și promitem să revenim asupra lor.

Votarea bugetului comerțului.

În ședința de azi Camera a terminat cu discuția bugetului ministerului pe comerț și a intrat în discuția bugetului ministerului de culte și instrucție publică.

La bugetul ministerului de comerț a luat cuvântul și ministru de finanțe Lukács, pentru a declara că guvernul va sprijini pe viitor clădirea de linii de căi ferate de interes local, dar va refuza sprijinul său tuturor întreprinderilor cari urmăresc numai *speculațiuni financiare*.

În discuția bugetului cultelor, după raportul *Kammerer Ernő*, a luat cuvântul ministru de culte contele Zichy, pentru a expune principiile ministerului său.

Discursul contelui Zichy.

Chestiunile de cultură trebuie scoase din cadrele politice — a început contele Zichy. — De acea am și stat mult pe gânduri să primesc ministerul de culte și instrucție publică, mai ales dându-mi seama că e vorba de cultura poporului unguresc, care trebuie să aibă o cultură și mai națională și mai intensă decât celealalte popoare din lume.

Idea fundamentală a politicii mele

culturale este, să asigur înainte de toate supremația unguresscă și să întăresc și mențin baza tradițională pe care stă țara aceasta de 1000 de ani. Să întăresc principiul monarhic și să pregătesc terenul pentru progresul democratic.

Cultura acestei țări nu poate fi străbătută de alt spirit, decât spiritul unguresc, creștin și democratic. Din aceasta nu rezultă însă radicalismul, pentru că adevărata cultură e dușmană oricărei exagerări. Nu rezultă nici intoleranța confesională, pentru că adevărata cultură e în opoziție cu intoleranța. *Și nu rezultă nici asuprirea naționalităților, pentru că adevărata cultură nu e născută în semnul culturii, care niciodată n'a asuprit, ci a înălțat.*

Față de cetățenii de limbi streine, când voi găsi între ei idealisti, mă voi purta cu cea mai mare îngăduință. În schimb față de agitatori (!!) voi proceda cu cea mai mare energie.

Am convingerea că cei mai buni cetățeni unguri mă vor aproba și-mi vor da dreptate când spun că, *chestiile naționaliste — dacă în genere există — se pot rezolvi prin o administrație sănătoasă și o politică culturală sănătoasă.*

Vreau să mențin pacea și buna înțelegere cu naționalitățile, fără să jertfesc nici câtuș de puțin ideea supremației unguressce...

Ca încheiere, contele Zichy declară război liberugetătorilor, anarhiștilor și socialiștilor.

Discuția se va continua mâne.

Scrisori din Paris.

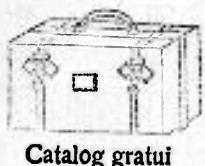
Fanatismul unui chelner. — Gabriele d'Annunzio scriitor... francez. — Omul cu picioarele de lemn. — Un iconoclast la muzeul Luvrului.

Paris, 16 Mai.

Parizenii sunt foarte amuzați de reintrarea în arenă a lui Georges Mathis. Vă mai amintiți de acest om? El s'a ilustrat, acum doi ani îmi pare, prin gestul său puțin eficace și neelegant — de a-l trage de barbă pe S. Armand Fallières, cu prilejul unei preumblări pe jos a președintelui Republicei. Mathis a invocat scuza că persoana dlui Fallières nu-i era de fel antipatică; prin gestul lui însă a voit să arate nemulțămirea față de actuala formă de guvernământ a Franței. El a fost condamnat la cinci ani de închisoare; președintele Republicei l'a grațiat însă după o întemnițare de câteva luni.

Sâmbăta trecută, portarul ministerului de interne, s'a pomenit cu un individ, care inzista să fie primit de I. Monis, președintele de consiliu. Neavând nici o cartă de audiență, streinul a fost refuzat. Era Georges Mathis. Și din acea zi, el se prezintă regulat, în fiecare dimineață la ministru, după ce el bombardează prealabil pe I. Monis cu o sumedenie de scrisori, prin cari îi cere audiență. Și în fiecare zi ministrul refuză să-l primească, după cum e lesne de priceput.

Ziarisții parizieni l'au întrebat pe fostul chel-

Catalog gratuit

Schmidt M
curelar și fabricant de șele și geamantane
Budapesta, VII., Rákoczy-ut 25.

Pegătește cu mult toffelul de accesorii pentru trăsuri și călărie. Cele mai fine genți pentru călărie și toaletă, geamantane, portmonee, portjgarete, brfuri și săculețe p. femei în m. asortiment. Articole de vânătoare și sport, în orice calitate, bicicuri, bețe de călărit, jamperi, fotbaluri, etc.

ner Mathis, de ce stăruie atât ca să aibă o convorbire cu președintele de consiliu francez? Și iată, în substanță, ce le-a răspuns:

— „Sunt, domnilor, adânc întristat de starea în care e azi Franța. Pretutindeni nedreptăți, anarhie peste tot. Doresc să vorbesc primul nostru care e, de fapt, atotputernic în țara asta. I-aș spune: „Domnule președinte de consiliu, ai în fața d-tale un om simplu, un om din popor, dar un francez care-și iubește neamul și care e gata să-și dea tot sângele, picătură cu picătură, ca să contribuiască la fericirea lui...“ Și poate că dl Monis s'ar convinge de sinceritatea mea, poate că mâhnirea mea i-s'ar comunica și lui, poate că ar uita pentru o clipă detaliile pur politice care-i preocupă în general pe oamenii de stat. Și s'ar gândi să ferească poporul! Căci ar fi atâtea de făcut în acest scop! Și un prim-ministru are atâtea mijloace la îndemână întru această realizare!... E păcat să vezi suferind atâtea lume, când poți să-i alinezi suferințele“...

...Astfel gândește Georges Mathis. Cei mai mulți îl cred nebun. Puțini, foarte puțini șoptesc că e un poet vizionar.

Scriitorul italian D'Annunzio pe care datele de bani contractate în țara lui, l-au silit să o părăsească în mod foarte puțin elegant, s'a stabilit în Franța, la Paris. Dl Gabriele D'Annunzio, cu emfaza care-l caracterizează, a anunțat din vreme că de acum înainte va scrie în franceză. Inceputul l'a făcut cu un fel de dramă religioasă „Martiriul Sf. Sebastian“, care se va reprezenta la teatrul Chatelet în seara zilei de 20 Maiu. Apoi scriitorul va da la lumină un roman — scris tot în limba franceză — un roman din viața uvrirelor parisiene.

Am citit în numerile trecute ale „Tribunei“ o notiță privitoare la activitatea de față a scriitorului italian. Se pomenește în ea de monstruoasa reclamă pe care dl D'Annunzio o face în jurul numelui său la Paris, de placardele uriașe care anunță „Martiriul Sf. Sebastian“, de frazele pline de o retorică sfiorătoare, cari „vor sbiciui nervii bolnavi ai parizienilor“.

Inguduiască-mi autorul notiței în chestiune să î dau o politicoasă desmințire. Că Gabriele D'Annunzio e un autor de o rară vanitate i-o acord; că e un reclamagiu foarte isteț, de asemenea; că apucăturile lui față de creditori sunt necorecte, că scrierile lui mișună de note forțate, de o emfază de multe ori insuportabilă — mă învoesc cu toate acestea. Să nu mi-se susțină însă că operele dlui D'Annunzio îi vor face pe parizieni să delireze de entuziasm. Aceasta e fals, precum și afirmarea că nervii parizienilor sunt bolnavi...

Acei cari cunosc bine Parisul și pe francezii în general, îmi vor da dreptate, când voi spune că nu e popor care să judece mai elar decât ei frumusețea reală, avântul și generozitatea unei opere de artă. Parizienii cari au delirat de entuziasm la cea dintâi reprezentare a lui *Cyrano de Bergerac*, parizienii cari au proclamat doliul național la moartea marelui Tolstoi, sunt foarte puțin pregătiți să adore piesele dlui d'Annunzio. Autorul *Navei* e mai mult poetul Snobilor și al neurastenicienilor — și snobi și neurastenici se găsesc și la Paris, ca ori și unde. Reclama ce i-se face aci n'are tocmai nevoie de elanuri administrative față de poet: ea depinde pur și simplu de autorul în persoană, și spusei parcă mai sus că dl d'Annunzio e un om de afaceri foarte isteț. În privința aceasta are apucături semite, cu toate că în realitate nu e de origine israelită, după cum se spune. Păcat! — Gabriele d'Annunzio ar face de un excelent samsar...

O scenă de stradă, văzută de cel ce scrie aceste rânduri, pe Avenue de la Grande Ananie.

Un infirm, cu picioarele retezate aproape de șolduri și înlocuite cu picioare de lemn, se oprește lângă trotuar, călare pe o cămilă, o biată cămilă bolnavă și bătrână, cu genunchii roși, cu blana părilită, cu o expresie de adâncă resemnare în ochii lei triști și pe buzele ei suptiri și late de făptură gheboasă.

Sunt ceasurile zece înainte de amiază. Infirmul scoate o păreche de cărți vechi și invită trecătorii să le ghicească norocul pentru modesta sumă de cinci parale. El vorbește de accidentul nenorocit care l-a lipsit de picioare, de viața lui tristă de infirm, și laudă cu lacrimi în voce blândul animal pe care călărește și fără de care de mult s'ar fi prăpădit: „Pour un sou, pour un petit sou je vous dis la bonne aventure, Messieurs, dames“ — repetă el mereu. Și publicul îl înconjoară, și piesele de aramă cad numeroase în biata-i pălărie soioasă.

Deodată un sergent de stradă se apropie cu pași măsuțați. Datoria îi șoptește să interzică infirmului felul lui de cerșetorie specială pentru care n'are nici o autorizație dela prefectură. Și într'adevăr, cu o voce șovăindă, el îi dă porunca să circuleze. Publicul murmură. Agentul polițienesc pare strivit de fapta sa — dar așa-i poruncește legea! Cămila se urnește din loc cu pași mari și liniștiți. Infirmul se mai întoarce odată pe șea și privește îndărătul lui, la agent, cu părere de rău și cu reproș. Deodată, sergentul de oraș bagă mâna în buzunar, scoate o piesă de doi lei, aleargă după cămilă și o strecoară în mâna omului cu picioarele de lemn... Publicul bate din palme. Unui automobil luxos, care staționa în acel loc i-se deschise portiera și din el coboară o femeie tânără, frumoasă, elegantă. Ea se apropie de infirm și-i întinde o piesă de aur; apoi oferă alte două piese agentului polițienesc care refuză cu politeț. Și publicul aplaudă mereu, în vreme ce infirmul se îndepărtează cu lacrimile în ochi pe spinarea blânde și oropsitei cămile...

...Scena de mai sus nu e o invenție. Vă asigur că am asistat la dansa mișcat și mulțămît. Cu totul altcum s'ar fi petrecut ea în rigidul Berlin!

Zilele trecute, un fost contabil, actualmente fără slujbă, s'a introdus în muzeul Luvrului unde a lacerat cu lovituri de briciu portretul lui Michael Angelo, atribuit marelui artist florentin, și a spart în mai multe bucăți o statueta reprezentând pe Esculap și datând din epoca cea mai înfloritoare a elinismului. Vandalul a fost, firește, arestat. Intrebat asupra pricinii care l-a împins la fapte așa de odioase, el a răspuns cu cinism, că a tăiat tabloul și a mutilat statuia cu scop de a atrage luarea aminte, ceea ce-i va ajuta să-și găsească o slujbă. Apoi a ținut comisariului polițienesc un întreg discurs anarhist, căutând să-l convingă de puțină valoare a operilor de artă față de așa zisele suferințe omenești...

Trist exemplu de decadentă a gândirei umane, și care ne duce la vestejirea cu cea mai mare energie a indivizilor cari emit filozofii așa de stupide și contrarii bunului simț! Domnii anarhiști, socialiști, antimilitariști, merg în adevăr prea departe. Ei abuzează de marea libertate a cuvântului și a scrisului care domnește în Franța. Înșiși Francezii, atât de respectuoși și înamorați de libertate își dau seamă că starea aceasta nu mai poate dăinui. Pumnul de oameni, pumnul de anarhiști, — căci nu sânt așa de numeroși dupăcum ai crede din sgomotul pe care-l fac — a mers prea departe.

Prin propaganda lor ineptă ei înnebunesc creere bolnave și devin astfel o primejdie so-

cială. Și Francezii au cu atât mai mult dreptul să fie indignați, cu cât elementele distrugătoare pe cari le tolerează în sânul lor, sânt compuse în mare parte din străini: ruși, italieni, evrei rusești și polonezi. Și proverbul: „Urciorul merge la apă până când se sparge“ ar trebui să le dea de gândit... C. R. B.

Adunarea învățătorilor din protopresbiteratul Arad.

Seitin, 5/18 Mai.

Mercuri, la 4/17 Mai, a. c. și-au ținut conferința de primăvară învățătorii din tractul protopopesc Arad, în frunța comună Pecica.

Membrii despărțământului, în frunte cu președintele Ioan Vancu, au sosit în gara din Pecica Mercuri dimineața la orele 8. Aci îi aștepta multime de popor, cu peste 20 de trăsuri. În fruntea mulțimii erau profeții și învățătorii din loc. Toți oaspeții se pun în trăsuri și pleacă spre biserică, unde părintele Savu Tămășdan a oficiat chemarea duhului sfânt.

După serviciu ne-am întrunit în școala superioară de fete, ticsită de lume: cărturari, popor, dame și d-șoare.

Învățătoarea Elena Bugariu examinează din Istoria patriei. Fetitele dau răspunsuri clare. După examen, președintele Ioan Vancu, în cuvinte alese și bine simțite, în cari îndeamnă pe învățătorii la muncă rodnică și serioasă pentru biserică și neam, descliude ședința.

Se dă cetire apelului nominal. Conferința a fost foarte bine cercetată.

Conform programului urmează o instructivă prelegere din aritmetică și fizică, a președintelui reuniunii noastre dl *Iosif Moldovan*, inv.-director în Arad.

Neobositul președinte, văzând între ce împrejurări vitrege trăim, s'a năzuit a afla calea cea mai scurtă și mijloacele cele mai potrivite, prin cari am putea ajunge la un rezultat mai sigur, cruțând și osteneală și timp. Cu toată ocaziunea ne-a adus ceva nou. Așa și în conferința aceasta ne-a prezentat o mașină de calculat, invenția dlui Cziráky învățător în Arad. Cu ajutorul acesteia putem ajunge la un rezultat sigur și pe o cale cu mult mai scurtă, decât cu mașinele de comput rusești. Spre a ne dovedi aceasta dl Moldovan, ne-a ținut din socoată o prea succasă prelegere, încântând pe toți.

Comunele bisericesti ar aduce o neprețuită jertfă pe altarul culturii neamului, dacă ar procura-o pentru fundare școală. Nu numai ar ușura munca învățătorului, dar băieții ar pricepe ce învață și mehanismul ar fi scos din școală.

Tot dl Iosif Moldovan a ținut o prelegere din Fizică. Știind că învățarea fizicii fără experiențe nu plătește nimic, știind tot odată și aceea, că mulți dintre noi nu știm experimenta eu aparatele fizice, s'a angajat a face și experiențe. Ne-a vorbit despre gravitațiunea pământului, magnetism, electricitate și folosul magnetului și al electricității.

Prelegerea aceasta a deșteptat în toți membrii viu interes.

Conferențiarului i-s'a votat mulțumită protocolară.

A urmat o disertațiune „școala practică“ dl președintele despărțământului dl Vancu, care arată relele ce bântuie poporul nostru, arătând tot odată și remediile cari le-ar asana.

Disertațiunea a fost ascultată cu mare plăcere. Dl Vancu e în penziune, dar talentul nu-l lasă să ruginească, ci lucră neconținut pentru binele și fericirea oropsitului nostru neam. Conferința în semn de recunoștință îi votează mulțumită protocolară.

Ocazie de cumpărat mobile!

Din cauza producției abundente poți afla pentru prețurile cele mai săzute mobila de fabricanți de Marosvásárhely lipsă la: **Székely și Béli** mobile în Piața Széchenyi-tér 47.

Oamenilor acreditabili se vând și pe lângă
= plătire în rate lunare fără nici o urcare
de preț. — — —

= Mare asortiment în trusouri pentru mirese. =

La cerere din provincie trimite bogatul catalog ilustrat.

Secretarul general al reuniunii noastre dl *Dimitrie Popoviciu*, învățător în Arad, cetește bine lucrările prelegeri: *Capilaritatea și felurile corpurilor*. Dl *Popoviciu*, acum ca și de alte dăți ne-a dovedit frumoase calități de învățător modern.

Membrul *Efrem Moldovan*, învățător în Pecica, cetește lucrarea la: „*Poezia populară în colecțiunea lui V. Alexandri*“. A fost ascultat cu mult interes și răsplătit cu mulțumită protocolară.

Urmează raportul corpului didactic din Nădlac, însărcinat cu compunerea planului de învățământ pentru studiul matematicii. Raportul a fost luat la cunoștință.

Dl *Ioan Vancu* ne aduce apoi la cunoștință mutarea la cele eterne a harnicului membru *Mihaiu Chicin*, inv. penz. din Nădlac. Membrii își exprimă regretele prin sculare.

Devenind vacant postul de cassar al despărțământului, e ales cu unanimitate *Petru Rusu*, învățător în Pecica.

Tot dl *Ioan Vancu* ne aduce la cunoștință că prietenul dascălilor *Lazar Ghebeleş*, a dăruit suma de 50 (cincizeci) cor., înscriindu-se membru fondator al Reuniunii noastre. Conferința cu bucurie ia act despre aceasta și-l admite ca membru ordinar. Mai sunt primiți ca membrii dnii *Nicolae Alexa*, inv. în Sâmbăteni și *Heret*, inv. prov. la școala de aplicație dela seminar.

Viitoarea conferință se va ținea în Bătania. După terminarea conferinței ne-am întrunit cu toții la prânz comun, unde s'a încins o veselie ca între adevărați frați.

U. P.

Un nou local pentru Academia română.

București, 5/18 Mai.

În urma marelui dezvoltări pe care a luat-o înaltul nostru institut de cultură, localul în care se află actualmente Academia Română a devenit insuficient. În special Academia Română este lipsită de un local propriu și confortabil, pentru vasta sa bibliotecă.

Biblioteca Academiei înlesnește tuturor studiile și cercetările în măsura ce-i îngăduesc puținătatea mijloacelor, strălucirea și nepotrivirea localului actual.

Lipsește însă până acuma o bibliotecă a Regatului României, în care să fie adunate principalele publicații din toate științele și care să fie așezată într'un local destul de cuprinzător pentru o largă dezvoltare în viitor, destul de sigur spre a păstra colecțiunile dintr'insul ferite de orice primejdie din afară și dinlăuntru, destul de practic instalat spre a se putea pune cu înlesnire acele colecțiuni la îndemâna învățaților.

Pentru a se desvolta în țară o adevărată activitate științifică, fără de care progres real în cultură nici nu se poate închipui, este de absolută necesitate a se întemeia cât mai în grabă o mare bibliotecă.

Academia Română încă dela începutul activității sale, a simțit lipsa unui local propriu de bibliotecă, și în marginile posibilității mijloacelor de care a dispus, a căutat să înlăture această lacună.

Prin donațiuni și prin schimb de publicațiuni, ea făcuse în întâii ei ani de activitate un bun început de bibliotecă cu cărți prețioase pentru istoria națională, un început de colecțiuni de manuscrise și de documente vechi românești, de colecțiuni de monete, de stampe, pe portrete istorice și de hărți geografice vechi privitoare la Români. Acest început a

fost în pericol a fi nimicit în 1884, când a izbucnit focul într'o aripă a Universității, în care Academia ocupa trei săli. Colecțiile adunate până atunci au trebuit să fie scoase în fugă de soldați — spre a fi ferite de foc — și aruncate în dosul monumentului *Mihai Viteazul*, iar după câteva ore duse repede înăuntru spre a fi ferite de ploaie. Cu această mutare s'au făcut pagube serioase, care numai pe încetul și în parte au putut fi reparate.

De atunci încoace Academia, prin silințe înzecite și printr'o lucrare stăruitoare, a adunat o bibliotecă însemnată care crește an cu an. Pe lângă publicațiunile numeroase pe care le primește în schimb dela Academii, instituțiuni științifice și învățați din străinătate — s'au procurat și se procură și publicațiuni din deosebite științe. S'au adunat și se adună cărți vechi și nouă, cari privesc pământul și neamul românesc, țările și popoarele vecine, precum și rămășițele scăpate de vitregia timpurilor trecute, cari privesc viața religioasă, economică, culturală, juridică și politică a Românilor din toate timpurile și din toate locurile.

S'a adunat astfel o colecție de manuscrise slavone, românești, grecești, scrise sau folosite în țările noastre, cum nu s'a mai strâns nici odată; s'au adunat documente, acte și scrisori în limbile slavă, română, grecească, etc., privitoare la toate manifestările vieții românești în trecut; hărți geografice, stampe, portrete vechi și o bogată colecție de fotografii.

S'a adunat neprețuita colecțiune de cărți vechi românești sau în limbile slavă, grecească și altele tipărite în țara noastră, începând dela 1508, unele exemplare unice, altele de cea mai mare raritate.

Actualmente biblioteca Academiei, cuprinde următorul bogat material:

94011 publicațiuni în peste 150 de mii volume.

2678 publicațiuni periodice române și străine.
6684 manuscrise (4694 românești 909 grecești, 633 slave, 63 latine, 159 romanice, 58 germane, 168 orientale.

37.577 documente istorice.
299 obiecte de muzeu.

Colecțiunea de monete și medalii românești vechi și moderne, adunate și dăruite în 1876 de dl D. A. Sturdza, și dezvoltată apoi prin donațiuni ulterioare și prin cumpărături; precum și colecțiunea de monete antice grece și romane a răposatului general *Mavros*, îmbogățită prin donațiunile dlui M. C. Sutz, cuprinzând mai ales monete din orașele Pontice și dela Istru.

Afară de acestea s'au mai primit, în timpii din urmă, biblioteci întregi, cari n'au putut fi catalogate, cum este biblioteca răposatului profesor C. Georgian; mai sânt și arhive de mii de acte necatalogate, cum este arhiva comercială a casei *Hagi Constantin Pop* dela Sibiu de pe la 1780—1830.

Acest bogat și neprețuit material științific nu mai poate încăpea în actualul local al Academiei.

Această stare de lucruri ne mai putând să dăinuiească, din inițiativa ilustrului secretar general perpetu al Academiei, bătrânul bărbat de stat dl D. A. Sturdza, membrii Academiei au întocmit un memoriu pe care l-au înaintat M. S. Regelui, protectorul și președintele de onoare al Academiei, și guvernului prin care se cere ca statul să intervie în favoarea primului nostru institut de cultură și să-i înlesnească mijloacele necesare pentru a-și construi un local demn de această înaltă instituțiune și care să corespundă necesităților.

Noul local al Academiei va trebui să cuprindă următoarele încăperi:

I. Un depozit de cărți pentru 1.000.000 de volume;

Sală de lucru cu 100 locuri de studiu;

Sală specială pentru consultarea revistei în curs de aparițiune;

Încăperi pentru administrație, pentru a cerea cataloagelor pentru primirea nouă publicațiuni.

II. Locul special pentru depozitul manuscriselor, documentelor și stampelor;

Sală de lucru deosebită pentru manuscrise, documente, stampe, cam pentru 30 lucrători.

III. Locul special pentru cabinetul numismatic, cu depozitul și biblioteca sa specială.

Pentru construirea acestui local, este nevoie de o sumă 3.000.000 lei.

Din străinătate.

Impăratul Germaniei despre pacea universală. Revista săptămânală „Everybody Weeckly“ din Londra, sub titlul „Ce mi-a declarat împăratul“, publică o lungă convorbire a lui *Wilhelm II* cu un artist englez.

Vorbind de pacea universală, împăratul s'a arătat un partizan convins al ei.

„Războiul de 30 ani — a adăugat el — a dat civilizația germană îndărăt cu un secol întreg. Abia acum am izbutit să ajungem la un nivel cu Anglia. Cât de departe ne-am afla azi pe calea progresului, dacă în loc celor 30 ani de război ne-am fi putut folosi de 30 de ani de pace.

Vă asigur că atâta vreme cât voiu avea eu cuvânt în statul Europei, nici o pușcă nu va lua foc și nici o sabie nu va fi scoasă din teacă.

Interesele comerciale și financiare leagă atât de strâns popoarele europene, că paguba în domeniul economic, suferită de învingător într'un eventual războiu, ar cântări mult mai greu ca beneficiile aparente ce le-ar trage.

Eu și poporul meu nu vom risca niciodată într'un războiu ceea ce am agonisit în vreme de pace“.

INFORMAȚII.

ARAD, 19 Mai n. 1911.

— **Dela Reuniunea femeilor române din Arad.** Dna *Cristina Ispravnic* din *Șiclău* s'a înscris membră pe viață la „Reuniunea femeilor române din Arad și provincie“.

Pentru loteria Reuniunii au mai sosit următoarele obiecte dela

Dșoara *Livia Bilegan*, Teaca, 2 tablouri artistice pictate în ulei;

Dșoara *Zoița Vitez*, Teaca, un portret stergar lucrat cu pyrogravură în lemn. O frumoasă periniță cusătura cu motive românești;

Dna *Ersilia Leucuta*, Șimand, 3 ricitule țesătură cu motive românești;

Dșoara *Ghizela Evuțan*, Lipova, 3 vase pentru flori;

Dșoara *Elena Stoicu*, Arad, o figură decorativă, două țavițe, broderie pe pânză.

— **Jocuri românești la expoziția din Roma.** Societatea „*Dacia Traiană*“, din București a obținut dela ministerul instrucției publice

MOBILE

În cea mai modernă execuție se pot procura la:

pentru dormitor
sufragerie
locuiețe, garton
în garnitură de
piele și de aramă
precum și covoare

C. W. Kessler

fabricant de mobile

Sibiu—Nagyseben, Str. Șaguna Nr. 7.

furt. Făptuitorii au deschis saltarele meselor în cari se aflau hârții de valoare, și alte mărunțisuri. S'a constatat că din actele publice și hârții de valoare nu s'a luat nimic, în schimb însă s'au furat țigări, țigarete și o mică sumă de bani. Acest furt curios poliția îl clarifică drept opera unor spărgători diletanți, căci probabil au voit să fure actele referitoare la viitoarele alegeri municipale. Făptuitorii sunt urmăriți.

— **Nenorocire în biserică.** În Toulon s'a întâmplat ieri o înfricoșătoare nenorocire, în catedrala catolică. Predicatorul vorbea mulțimei adunate despre viața sfintei fecioare de Orleans, însoțind expunerea cu proiecțiuni de cinematograf. Deodată însă se auzi o detunătură, provenită din explozia lămpii de acetilină din aparatul cinematografiei, în urma căreia s'a aprins fășia ce arăta proiecțiunile. Mulțimea s'a speriat la vederea flăcărilor, și s'a refugiat la ieșire, asaltând ușile. În tumultul produs, au fost călcate mai multe femei, copii și chiar și capelanul, care făcea slujba dumnezeiască.

— **Membrii pe viață ai Reuniunii meseriașilor români din Sibiu** au sporit cu unul. Fostul măsar din Săliște, dl Nicolae Moisin, actual comerșant în Râmnicu-Vâlcea, drept prinos vrednicilor întemeietori ai Reuniunii meseriașilor noștri sibiieni, care e cel mai vechiu așezământ meseriașesc al nostru, s'a înscris membru pe viață al Reuniunii cu taxa de 50 cor., plătită în rate de câte 10 cor. Membrii pe viață ai reuniunii sunt: Dr. Bas. Preda, adv., Dr. Vasile Dan, adv., Dr. I. Frums, Dr. Emil Petruț, măsar, Eremie Puce, lăcătuș, Ioan Lugojan, pardositor, Elie Popovici, par. (Sibișelul vechiu), „Zăgneana“, inst. de credit (Zlatna), Mihail Sinu, croitor, Maria Bota, croitor, Vasile Ban, cismar, dna Emilia Dr. Rațiu, Vic. Tordășianu, prezid., Dr. Ioan Stroia, protopresb., Dr. Liviu de Lemény, adv., Zoan Sociu, revizor r., Romul Budoiu, cul. tip., I. Roman, friser, Timotei Popovici, prof. sem. Ioan Petrașcu, croitor, Dr. Pavel Oprișă, prof. gimn. (Brad), dna Eugenia Dr. Oprișă n. Cuteanu (Brad). Aceștia cu taxa deplin achitată, iar cu taxa în parte achitată: Dem. Birăuț, propr. de tipogr. (Budapesta); George Bârșan, comerșant (Făgăraș), Nicolae Bembea, inv. (Sibiel), George Poponea, cond. tehnic al tipogr. arhid., v.-prez., și Nicolae Moisin, comerș. (Săliște, Râmnicu-Vâlcea). Totalul membrilor 29.

x **La croitoria universală.** I. Petrașcu, Sibiu — Nagyszeben, Strada Cisnădiei Nr. 30, Telefon 721.

Se pregătesc cele mai frumoase haine, după croială cu șic, pentru civili: fracuri, saloane, jachete, sacouri, pardesiuri, paltoane etc. Asemenea se execută pentru ofițeri și voluntari, tot felul de uniforme, iar în depozit se află diferiți articli pentru uniforme: săbii, chipiuri, portofee, mănuși etc. Atrag deosebită atențiune asupra reverenzilor preoțești, ce se pregătesc în atelierul meu, după moda cea mai nouă. Comandele se pregătesc în timp foarte scurt.

Dr. VICTOR GRAUR.

Medic universal, medic școlar calificat, profesor de igienă.

Institut de dantistică.

Arad, Andrassy-tér Nr. 22. — Etajul I
În fața palatului administrativ (comitatului)

Felurimi.

Pământul.. proprietatea Sultanului. După coranul turcesc nu numai tot pământul, care e sub stăpânirea Sultanului este proprietatea acestuia, ci ori și unde ar pune Sultanul piciorul, pământul acela, fie și proprietate streină, trebuie să treacă în stăpânirea Sultanului de drept, dacă nu de fapt. Iată explicarea logică pentru ce Sultanul nu vizitează curțile suveranilor din Europa, căci după coran, este silit să declare țara ori căruia Suveran de proprietatea sa. Și totuși s'a întâmplat, ca unii Sultani să viziteze curtea din Londra, din Paris. Se zice că aceasta s'a întâmplat nu fără a consulta pe marele Imam și pe hogi.

Aceștia ca totdeauna au știut să împace capra cu varza, au sfătuit pe Sultan, să-și poruncească ghetă cu două tălpi, iar între tălpi să închidă țărână luată din pământul turcesc, astfel va observa prescripțiunile coranului, căci va călca pe pământul său propriu.

Femei gălcevitoare, călare pe măgar. În Sanct Goar, în acel colț de pământ, atât de sărbătorit de poeți și artiști, era un obicei până la izbucnirea revoluțiunii franceze, că autoritatea comunală pune pe femeile gălce-

vitoare pe măgari, cu fața îndărăt, și în de frâu le pune coada în mână și așa mijlocul unui cortegiu de băeți, ce sbierau jubilau, erau purtate pe strade. Experimentul era cam barbar, mai ales cu sexul frumos, și se spune că era eficace atât pentru pacea publică, cât și pentru pacea între vecini.

ECONOMIE.

Tîrguri de țară. Tîrgul de țară din Vârșeț, care nu s'a putut ținea la 6 Aprilie din pricina bolii de vite, va avea loc dela 26—29 Mai n.

Tîrgul de țară din Sighetul-Marmăției, unde de multă vreme n'a mai fost tîrg, va avea loc dela 22—23 Mai n.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

„Tribuna“ institut tipografic, Nichin și c.

MOBILE

din cauza schimbării localului
se vînd cu prețuri

ieftine

în fabrica de mobile ale

BEISZ

Oradea-mare-Nagyvárad
dela 1 Mai în Rákoczi-ut 14.

Illustrate cu motive românești și cu vederi din România și se pot căpăta la »Librăria Tribunei

Leon Tolstoi.

18

RĂȘBOIU ȘI PACE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

— Ba nu, știi zise ea, să mă caute.

Abia dispăruse tinărul când Sonia, cu lacrimi și roși pe obrazii ca focul, dete năvală în seră. Natașa dete fuga spre dânsa, dar plăcerea de-a rămânea ascunsă și de-a observa ce era să se petreacă, o opri pe loc. Sonia vorbea singură, cu ochii țintă la ușa salonului. Nicolae intră și el.

— Sonia, dar ce ai?... Cum se poate? îi strigă el îndreptându-se spre ea.

— N'am nimic, nimic... Lasă-mă! și isbucni în plâns.

— Ba nu... eu știu ce este!

— Ei bine, dacă știi ce este, du-te, te rog, la dânsa.

— Un cuvânt, Sonia! Cum poți să te chinuiești și să mă chinuiești pe mine pentru niște fleacuri...

Sonia se opri din plâns dar, fără să-și retragă mâna. Natașa țintuie pe loc, își ținea răsufllarea, pândind cu ochi strălucitori din ascunzătoarea ei.

— Ce s'o fi întâmplat oare? se întreba ea.

— Sonia, mie nu-mi pasă de nimeni în lume afară de tine; și am să-ți dovedesc aceasta.

— Nu-mi place să vorbești cu... zise Sonia.

— Ei bine, n'am s'o mai face, iartă-mă!...

Și atrăgând-o spre sine o sărută.

— Ce bine e așa! zise Natașa și când Nicolae și Sonia părăsiră seră, ea îi urmă la distanța până la ușa și chemă apoi pe Boris.

— Boris, vino încoace — făcu ea cu un aer important și misterios. Am să-ți spun ceva. Aici, aici! zise ea și

il duse până în ascunzătoarea din dosul florilor. Boris o urmă zîmbind.

— Ce ai să-mi spui?

Ea se zăpăci și privind în jur, își zări păpușa care zăcea părăsită pe o ladă. Ea o luă în mână și o apropiie de el.

— Sărută-mi păpușa.

Boris nu se clinti din loc ci privia mereu la chipul ei încălzit și zîmbitor.

— Nu vrei? Ei bine, vino aci, zise ea intrând mai adânc între flori și aruncând păpușa.

— Mai aproape, ma iaproape!... șopti ea trăgându-l de uniformă.

Apoi, roșie de emoțiune și gata să plângă:

— Dar pe mine, vrei să mă săruți? îl întrebă ea.

Boris se îmbujoră dintr'o dată.

— Ce curioasă ești! îi spuse el și se plecă cu nehotărâre asupra ei.

Ea se urcă dintr'odată pe o ladă, înconjură cu brațele ei goale și subțiri gâtul tânărului, apoi, aruncându-și părul pe spate, îl sărută pe buze; după aceea, îndepărtându-se numai decăt și strecurându-se printre arbuști, se opri în partea cealaltă cu capul inclinat pe piept.

— Natașa, știi bine că te iubesc, dar...

— Ești îndrăgostit de mine?

— Da, sunt. Dar te rog, să nu mai faci asta... să nu mai... Mai așteaptă patru ani... și am să te cer de soție...

Natașa căzu pe gâduri.

— Treisprezece, paisprezece, cincisprezece, șaisprezece, făcu ea numărând pe degete. Bine, ne-am înțeleși...

Și un zîmbet de încredere și de mulțumire lumina chipul ei drăguț.

— Ne-am înțeles! repetă Boris.

— Pentru totdeauna, până la moarte! strigă fetița apoi luându-i brațul, fericită și calmă, intrară amândoi în salonul cel mare.

XIV.

Contesa simțindu-se obosită, porunci să se închidă ușile și dete ordin feciorului să poftescă la masă toți câți vor veni s'o felicite. Ea dorea să mai stea o vorbă cu prietena ei din copilărie, prietesa Drubetzkă care se întorsese de curând din Petersburg.

— Voi fi sinceră cu tine, zise aceasta, apropiindu-se de scaunul de al contesei. Ne rămân, vai! așa de puț prieteni vechi, încât prietenia ta mi-e îndoit de prețioasă.

Și aruncând o căutătură Verei ea se opri.

Contesa îi strinse mâna cu dragoste.

— Vero, nu înțelegi oare?

Se vedea că iubea mai puțin pe fiica ei cea mare.

— Vero, nu înțelegi că prezența ta ne stânjenește. Du-te lângă fratele tău și sora ta.

— Dacă mi-ai fi spus asta mai curând, mamă, răspunse frumoasa Vera cu oare-care dispreț, dar ea părea cătuși de puțin supărată — aș fi plecat de mult și trecu în sala cea mare unde zări două perechi stând în fața ferestrei. Ea se opri o clipă, ca să-i privească cam batiocoritor. Nicolae, alături de Sonia, copia ni versuri, cele dintâi pe care le făcuse. Boris și Natașa șopteau încă împreună; când zăriră pe Vera, încetă vorba. Cele două fetițe aveau aerul vesel și vinovat care trada dragostea lor; totul era încătător și hazliu în aceeaș vreme; dar Vera nu găsea aceasta nici cântător, nici hazliu.

(Va urma).

Horváth Béni

mehanic

Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 18.

Recomandă în atenția publicului din loc și provincie, atelierul său mehanic aranjat de nou, unde primește comenzi și **reparații de lucruri** ce aparțin în branșe precum mașini de cusut, de scris, biciclete și gramofone etc. Utensiliile acestor mașini le are în depozit.

Reparaturile se efectuează repede și prompt.

Dentist in Cluj.

NAGY JENŐ

specialist pentru dinți artificiali fără pod în CLUJ-KOLOZSVÁR.

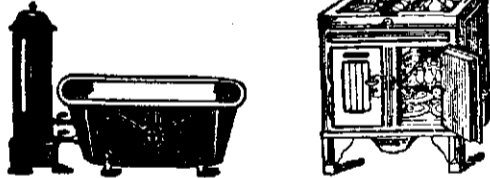
(La capătul străzii Jókai, în casa proprie.)

Pune dinți și cu plătit în rate pelângă garanția de 10 ani.

Dentist in Cluj.

Dulapuri de gheață, vane de scaldat

provizute cu cuptor de încălzit.

Vane de legănat, de șezut și pentru copii precum și orice articole igienice în execuție solidă se află în asortiment bogat, pelângă prețuri convenabile. Totfelul de lucrări de tinichea pentru clădiri, apaduce cu gaz aerian, instalații electrice.

H. M. WOLLNER, Budapest V., Arany János-utca 22/II. (Colțul Bálvány-u.)
Telefon 36-63. Catalog gratis și franco.

MEGYERI IMRE

văpsitor de haine, curățător chimic, broderie, și institut pentru spălatul rufelor cu aburi, în

ALBA-IULIA - Gyulafehérvár. Széchenyi-u. (lingă biserica călug).

Primește curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și de pat, perdele și orice lucruri din branșa aceasta cu prețuri foarte moderate. Curățire și vopsitorie chimică de tot-felul de haine pentru bărbați și femei, pardesii fără a le desface, apoi materii de mobile, perdele, dantele etc., cu prețuri moder.

Expoziție permanentă

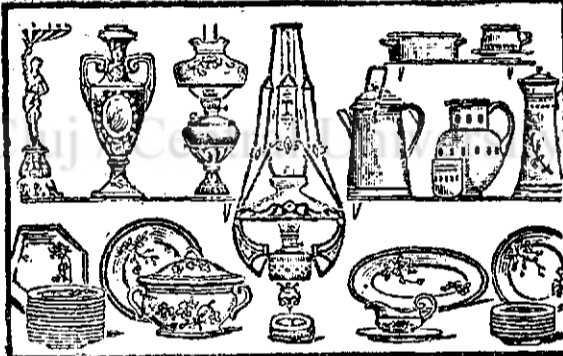
în localurile firmei

JOSIF JIKELI

din SIBIIU

STRADA CISNĂDIEI No 47.

Vizitatorul nu e obligat să cumpere.

Consemnarea mărfurilor expuse:

Sticlă, porcelan, obiecte de bucătărie.

Instalație completă de bucătărie în diferite prețuri.

Cadouri de argint, nichel și aramă.

Obiecte decorative.

Ceasornice, articole de toaletă, de voiaj, pentru turiști și manevre (aluminium).

Obiecte de oțel englezesc și Solingen, tacâmuri.

Scule bisericești: catalog gratis.

Cadre p. tablouri și finitoare de fotografii.

Corpuri moderne pentru luminat.

Garnituri pentru spălat, mese de spălat, băi, cornise, mobile de fer.

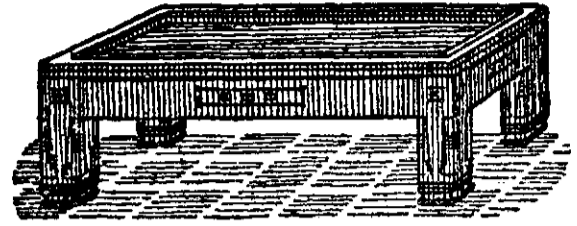
Amintiri din Sibiiu.

Noutăți sosesc neconținut. Prețuri ieftine.

Premiat la expoziție cu medalie de aur.

H. PÁLLÁN succesor Styászni József

prima fabrică ardeleană de biliarde și timplărie în Kolozsvár, Dávid Ferenc-u. 3.

Primește aranjarea completă a cafenelelor.

La cerere trimite instalatorul de biliarde și în provincie. — Ține mare asortiment de biliarde noi și vechi, bile, cheuri, etc. — Firma fondată la 1875. — La dorință face și țirg de schimb.

Luca K. Alexievits

pregătitor de haine preoțești

NEOPLANTA — UJVIDÉK.

Recomandă atelierul său asortat cu totfelul de revizite și haine preoțești de îmbrăcat în vremea slujbei în biserică.

Pregătește tot-felul de icoane sfinte legate frumos cu aur și mătăasă, steaguri, prapore și altele.

Icoana Mormântului lui Christos îl face foarte frumos. La cerere trimite catalog și preț-curant gratuit.

Pentru femei și bărbați

CAPSULELE SANID

s'au adeverid ca cel mai sigur remediu fără nici o injecție, contra pleuragiilor subite și cronice. O cutie cu instrucția aplicărilor (conținând 100 capsule) 6 cor. Unicul remediu sigur contra slăbirei și impotenției funcționale sunt renumitele capsulele întăritoare ale Drului Timkó, sticla costă 10 cor. și se trimite contra ramburs dela

Farmacia „Magyar Király”
Budapesta, V., Marokkói-utca 2,
Piața Erzsébet.

Corespondența să se facă în limba română.

Invenție Nouă.

Invenție Nouă.

Moară de oțel

pentru întrebuințare în economie și acasă, mașină excelent orzul, cucuruzul și grâul, se învârtă cu mâna, puterea de muncă a unui băiat de șase ani, un kilogram pe minut pelângă garanția și se capătă numai într'o mărime.

Prețul 14 coroane.

Face aparate pentru desfacerea sămânței de lucernă și trifoiu, de mână cu puterea ori cu mâna cu puterea ori cu mâna, de aplicat în mașina de îmbătut ori de sine stătătoare. Prețurile să se întrebe la

Kádár Gyula

fabrică de aparate de desfăcut sămânța trifoiului și atelier de reparat mașini în Nagyvárad, Villanytelep mellett.

Institut de pictură bisericească în Sighetul-Maramureșului.

(Templomfestészeti Műintézet, Máramarosszigeten).

Cancelaria: Piața Erzsébet-főter No. 11, ușa 18.

Ne angajăm pentru pictarea în stil modern și foarte artistic a internelor bisericilor, icoane pe cerime, fresco, icoane pe altar, altare construite de iconostas, auritură, pictarea icoanelor de iconostas, crucifixe, icoane la încrucișarea drumurilor, pictarea icoanelor sfinte și a orice soi de icoane bisericești.

Renovăm foarte frumos iconostas și altare vechi, iar pictarea, abducerea cu marmoră și auritura lor o executăm cu cea mai mare artă și cu prețuri convenabile, — parohiilor mai sărace eventual și pe lângă plătit în rate.

Examinarea bisericilor, măsurarea, înțelegerea mai amănunțită — la fața locului o facem gratis, cu planuri și prospecte servim cu plăcere.

Vînzare de pămînt!

Pe pusta KUTASI

442 holde mici de pămînt arător

al doamnei V. KISS

sunt de vînzare

în bucăți mai mici sau mari.

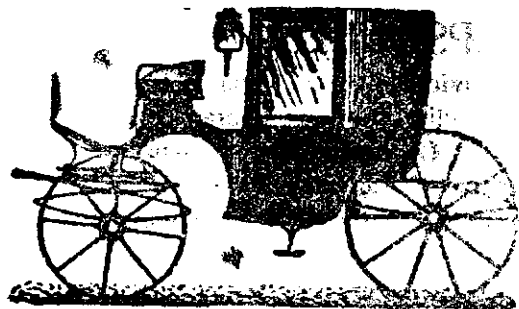
Pe acest pămînt arător de clasa I-ă sunt deja votate împrumuturi de 900 Coroane după holde mici.

Informațiuni mai de aproape dă singur numai:

Herzog Sándor

Arad, Str. Weitzer János 15.

Orice reparaturi cu promptitudine și cu prețuri ieftine!

Mare asortiment de **factoane,**

trăsuri

inchise și deschise,

trăsuri cu un cal

căruțe

pentru economie, lucrate foarte solid, le recomandă

CAROL WEINDEL, fabricant de trăsuri

SIBIU—NAGYSZEBEN, str. Șaguna Nr. 19.

Compoziții din cel mai bun material!

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

Gerstenbrein Tamás és Társa

sculptori și măiestrii pietrării.

Atelierul central al magazinei: Cluji—Kolozsvar, Dézsma-u. 21.

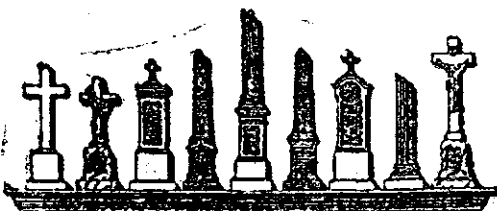
Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii din marmoră, labrador, granit, sienit etc.

Biroul central:

Sibiu—Nagyszeben,
Fleischer-gasse 17.

Filiale:

Déva și Nagyvárad.

MATUTSEK JOZSEF

Kolozsvar, Szentegyház-u. 3.

Recomandă depozitul său bogat asortat cu totfelul de

încălțăminte

bărbătești și femelești executate în atelierul propriu.

Comande din provincie, după măsură sau că trimițând o gheată veche care'i șade bine se pregătesc prompt și din material bun, trainic și la modă.

STEFAN SLADECK IUN.

FABRICĂ DE MOBILE

VÎRSET

strada

Kudritzker No. 44-46

: Cea mai renumită :
mare fabrică
de mobile
din sudul Ungariei
(Versecz).

Pregătește mobilele cele mai moderne și luxoase cu prețuri foarte moderate.

Mare depozit de plane excelente, covoare, perdele, țesături foarte fine și mașini de cusut.

ÎNȘTIINȚARE.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public român din loc și jur, că am înființat în Arad, **Józsefőherceg-ut No 9,** un

nou institut de văpsit, curățire chimică și spălarea albiturilor cu aburi

bine aranjat și corăspunzător cerințelor moderne de azi

Praxa câștigată pe acest teren în capitală și alte orașe mari ale țării, sunt în stare să îndeplinesc toate condițiile celor mai gingașe pretenziuni. Asigur onor. mușterii pelângă serviciul prompt și efeptuirea — cu prețurile cele mai ieftine.

Rog binevoitorul sprijin, al on. public

Cu stimă:

EUGEN JUNCAN.

Comandele din provincie se efeptuiesc prompt.

Localitățile balneare — Felix.

Pentru cura de vară și iarnă, lângă Oradea-Mare.

Deschise întreg anul. Cel mai bogat izvor cald în sulf, la temp. 49 grade C. și cu o cantitate zilnică de 17 milioane litri. Contra bolilor de reumatism, podagră și ischias, contra asudării și contra boalalelor femeiești. În 1909 au fost vindecați 9200 bolnavi. Localitățile balneare la Felix, cele mai eficace dintre toate stațiunile de același fel. De vană, și nisip etc., 250 camere, loc de întâlnire, sală de pian și de dans, restaurante excelente, taraf de țigani, Duminica muzică militară, teren de tenis, promenăzi frumoase, parc de 400 de holde cu plantație anuală de brazi: 16 trenuri de persoane circulă zilnic dela 1 Maiu n. Serviciu poștal, telegrafic și telefonic. Taxă de cură și p. muzică este. Prospective trimite direcțiunea. (Felix — gyogyfürdő).

FODOR D. József

prăvălie de ghete de primul rang

Gyulafehérvár, Novák Ferenc-tér 13.

Se recomandă p. onor. public din loc și jur, pentru pregătirea promptă a toffelul de

ghete

p. domni, dame și copii

precum și cioboate pentru domni și copii în execuția cea mai elegantă pelângă prețuri moderate și la ultima modă. — Toffelul de reparaturi se execută repede, trainic și ieftin, precum și toate comanda.

Fondat la 1875.

Fondat la 1875.

BLATTNER KÁLMÁN

prima fabrică de oglinzi și cadre de tablouri în DEBRECZEN.

Recomandă negustorilor de galanterie

oglinzile de bazar calitatea I și II,

în culoarea lemnului de nuc, mahagon și natură, deasemenea geamgiilor (uiegarilor) cadre $20\frac{1}{16}$ și $21\frac{1}{10}$ poleite în culoarea nucului pentru oglinzi, cu sau fără oglindă. Ostrete din arin rusesc, pentru cadre în culoarea nucului sau mahonului. Oglinzi pentru cutii și toaletă.

Preț-curent și modele se trimit gratuit.

Inginer

Eugen Tilea

birou tehnic

București, Calea Victoriei No 27.

EXECUTĂ:

Proiectarea și construirea de vile, școli și ori-ce alte clădiri în stil românesc și modern.

Construirea în beton armat.

Alimentări cu apă și canalizări de orașe etc.

Construcțiuni de magazini de cereale ș. a.

GEORGE RUMMEL

Salon de modă, Honterusgasse 5.

ANUNȚ!

Pentru sezonul primăvară!

Am onoarea a aduce la cunoștința onor. public de dame că mi-au sosit *Jurnale de Modă* bogat ilustrate după modele cărora lucrez cu gust în atelierul meu toffelul de costume, jachete, haine de stradă și salon, capoturi Princese și Reform, folii, talii, mantale, costumuri pentru sport și orice haine englezești și franțuzești.

Serviciu prompt. La înștiințarea, prin poștă la dorință merg și acasă.

George Rummel,

Salon de modă, Sibiu, Honterusgasse 5.

Societatea acționară de mașini agricole și mehanice din Orade.

(Mezőgazdasági és műszai R. T.)

Rimanóczy-u. 1.

Nagyvárad.

Mare depozit de mașini agricole și mehanice.

Liferează; mașini agricole și industriale, unelte, aranjamente de mori, mașini de abur, motoare cu olei, benzin și gaz.

Automobile, articole californice, curcubete, pentru vin, bere și apă. Olei pentru mașini și cilindre.

Toffelul de unsori pentru mașini, saci, ponevi, valtrapuri, ștreanguri și pământare; curele pentru mașini, pompe, mașini pentru vin și viticultură precum și utensilii; stropitoare, îngrădături de sârmă, cumpene, desinfectorii și dulapuri de salvare.

Secție de electricitate și mașinării.

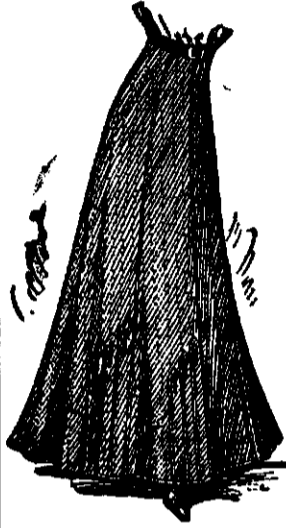

KAUFHAUS M. BRECKNER

Trimitere zilnică
postală, cu ramburs.
Comandele peste
20 coroane se trimit
franco.

Hermannstadt—Sibiu—Nagyszeben.

La cerere se trimit
și mostre.
Comandele se
execută prompt și
cu acurateță.

Cea mai mare sursă de cumpărat în Piață!

	cam 1000 bluze de dame	dela C. 1.60 până la C. 80.—	
	„ 250 halaturi de dame	„ „ 6.50 „ „ „ 70.—	
	„ 250 poale „ „	„ „ 5.— „ „ „ 95.—	
	„ 200 jupoane „ „	„ „ 2.— „ „ „ 40.—	
	„ 300 șorțe „ „	„ „ —.80 „ „ „ 6.—	
	„ 60 costume „ „	„ „ 20.— „ „ „ 80.—	
	„ 700 haine de copii	„ „ 1.50 „ „ „ 40.—	
	„ 300 șorțe de copii	„ „ —.70 „ „ „ 6.—	
	„ 2000 cravate pentru domni	„ „ —.50 „ „ „ 3.—	
	„ 1000 cămăși „ „	„ „ 3.— „ „ „ 6.—	
	„ 2000 mănuși „ „	„ „ —.40 „ „ „ 4.—	

CIORAPI

pentru
domni,
dame și
copii,

calitatea cea mai bună
preparați în

fabrica proprie
de croșetar.

Mărfuri diferite:

cămăși, pantaloni, veste,
jachete, șorțuri, pachete
»Golf«.

Garantează pentru cele mai bune
ghete pentru domni, dame și copii

Prețurile pentru ghetele de
dame și domni sunt C 9.—
11.— și 13.50.

MARCA SALAMANDREI.

Calitatea primă C 16.50.

De lux C 20.50.

GHETE DE SPORT.

GHETE DE COPII.

GHETE DE DANS.

GHETE DE GIMN.

Articole de modă

pentru domni și dame.
ALBITURI, BATISTE,
CRAVATE,
BRETEL ȘI JARTIERE,
CORDOANE,
CHIPIE TOTFELUL

Pentru copii:

PĂLĂRII, BERETE,
ȘĂPCI ȘI STAFII.

UMBRELE:

BOA, ȘALURI, PLAID,
COSTUME DE BAIE.

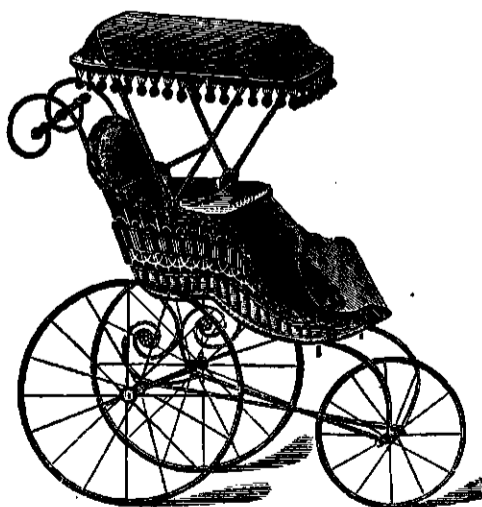
Articoli pentru călătorie:

Cofere, corfe, casete necesare, portmo-
nouri, obiecte de piele diferite, tacâmuri
pentru turiști, sacuri de excursiune,
basteane.

Articole de toaletă:

Oglinzi, perii, piepteni, săpun și arti-
cole pentru denticure.

 Aparate de ras.

Căruțe pentru copii dela C 15—80.
Căruțe pentru sport dela C 12—45.

Mărfuri de galanterie:

Evantaile, rame pentru tablouri, vase,
garnituri de fumat, aprinzătoare, lampe
electrice de buzunar. Bijuterie modernă.

Articole de cadou:

Mărunțișuri, etagere, figuri de teracotă,
basteane de promenadă, jocuri diferite.
Tacâmuri de alpaca și argint de al-
paca obiecte de oțel. Articole de lux.

 Noutăți diferite.

Mare depozit. == Cumpărarea nu e obligată. == Prețuri ieftine.